

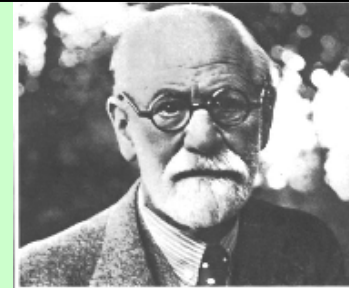
Fejlődési pszichopatológia

Dr. Vetró Ágnes
SZTE ÁOK Gyermek és
Ifjúságpszichiátriai Önálló Osztály

Magyarország célba ér



Pszichodinamikus megközelítés



Betegség oka	Orvosi modell. A betegséget a mélyben rejlő (organikus és lelki) patológiás folyamatok váltják ki, s ezek okozzák a felszíni tüneteket. Ok nincs megszüntetve=tünetváltás
Klinikai modell	A diagnózis célja az okozó pszichológiai konfliktus felderítése
Diagnózis módszere	Álom játékanalízis Projectiv tesztek (Rorschach, Szondi, családrajz, stb.)
Terápia	A felderített konfliktus belátása, és terápiás kapcsolatban való megoldása
Kritika	Sok megfigyelhetetlen tény, megalapozatlan. Kísérletes igazolására kevés esély.Orvosi modell miatt betegségorientált, nem az egészség szemszögéből vizsgálja a lelki fejlődést

Viselkedésközpontú (behaviorista) megközelítés

Betegség oka	Nem betegség, hanem hibás tanulás, mely a normális tanulás szabályait követi.
Klinikai modell	A viselkedés felmérés célja a maladaptív viselkedést kiváltó és fenntartó tényezők kiderítése
Diagnózis módszere	Magatartásmegfigyelés
Terápia	A hibás tanulás helyére (felejtés) a jó környezeti alkalmazkodást elősegítő magatartásmódok felépíthetők.
Kritika	Csak tünet orientált, nem szünteti meg az okokat. Beavatkozik az emberi szabadságba, ellenőrzi a viselkedést

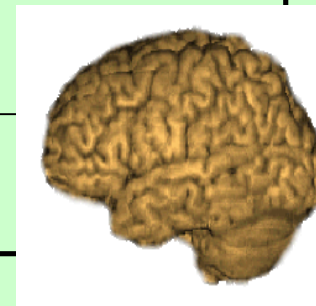
A kognitív (gondolkodás központú) megközelítés

Betegség oka	A viselkedés első lépcsője a környezet kognitív reprezentációjának kiépítése. Ez a külvilági ingerek minőségétől és a belső környezettől (idegrendszer érettsége) is függ.
Klinikai modell	Stimulus (inger) \Rightarrow kognitív feldolgozás \Rightarrow viselkedés (válasz) Intellektuális és emocionális érésbe foglalt tanulás
Diagnózis módszere	Kognitív tesztek (IQ, GYD, PTSD klinikai becslőskálák) Kognitív folyamatok térképezése
Terápia	Kognitív folyamatok befolyásolása, kognitív ügyesség fejlesztése, alternatívák kidolgozása, kognitív terápiák
Kritika	A belső folyamatok megfigyelhetetlensége



Neurobiológiai irányzat

Betegség oka	Az egyéni fejlődés belső potenciál, képesség, mely öröklött. Genetikai meghatározottság. Szerzett organikus idegrendszeri eltérések
Klinikai modell	A genetikai, agyi morfológiai, funkcionális és biokémiai változások okozzák a betegséget
Diagnózis módszere	EEG, CT, MRI, PET, molekuláris genetika, szűrővizsgálatok (PKU, MPS, stb.)
Terápia	Gyógyszeres kezelés, gésebészet, stb.
Kritika	Nem veszi figyelembe a külső környezet hatásait



Rendszerszemléletű megközelítés

Betegség oka	Nem az egyénben (gyermekben) keresi az okot, hanem a családi (társadalmi, iskolai) rendszerben, mert a gyermek ennek csak része.
Klinikai modell	A rendszert kell megváltoztatni, különben hiába változik az egyén, a rendszer ereje visszahúzza.
Diagnózis módszere	Család-diagnosztika
Terápia	Családterápia
Kritika	Számos jól körülírható diagnosztikai csoport van, mely egyedül a rendszerszemlélet alapján nem magyarázható és nem oldható meg



Fejlődési pszichopatológiai megközelítés

Betegség oka	Kapcsolatot keres az egészséges fejlődés és annak maladaptív kisiklásai között
Klinikai modell	A pszichopatológiai történéseket a biológiai, kognitív, érzelmi és pszichoszociális aspektusokból szemléli. Mivel drámai változások a gyermekkorra jellemzők, ilyenkor legintenzívebb a fejlődés, a gyermekpszichiáterek számára igen fontos az ismerete
Diagnózis módszere	Makroparadigma, mely összehangolja a korábbi teóriákat (mikroparadigmákat), nagy hangsúlyt helyez a fejlődésre.
Terápia	Komplex, mely a biológiai és tanulásbeli korrekciót, a kognitív folyamatokat az egyén és a rendszer szempontjából egyaránt felöleli.